

Sayın Bakanımız Artvin'de

"Artvin Tarım Sektörü Ortak Akıl Toplantısı" DSİ 26. Bölge Müdürlüğü Sosyal Tesislerinde yapıldı.

İlimiz Çiftçilerine Tarımsal Makine Desteği

8 'de

İlimiz Tarım Sektörü Ortak Akıl Toplantısı; Bakanımız Sayın Mehmet Mehdi EKER başkanlığında, Artvin Millet Vekilimiz Sayın İsrail KİŞLA, Bakanlık Müsteşarımız Sayın Vedat MİRMAHMUTOĞULARI, Artvin Vali Vekilimiz Sayın Yılmaz KURT, İl Müdürümüz Sayın İshak HACIKAMILOĞLU, Bakanlığımızın üst düzey yöneticileri, ilgili Daire Başkanları, Sektör Temsilcileri, Sivil Toplum Kuruluşları ve önder çiftçilerimizin katılımları ile yapıldı.

> 6-7 'de

Organik Arıcılık Toplantısı Düzenlendi

İl Müdürlüğümüz ev sahipliğinde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü tarafından Artvin'de "Organik Arıcılık ve Organik Bal Üretimi" konulu toplantı yapılmıştır.

Toplantıya Bakanlığın ilgili Genel Müdürlükleri temsilcilerinin yanı sıra Ardahan, Samsun, Trabzon, Ordu, Giresun, Bayburt, Gümüşhane, Rize İl Müdürlükleri, Ardahan Kafkas Arısı Üretim Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü, Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Artvin Arı Yetiştiricileri Birliği, Artvin Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Macahel Arıcılık Eğitim ve Araştırma Merkezi Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu Temsilcisi ve organik bal üreticileri katılım sağlamıştır.

> 3 'te

Valimiz Sayın Kemal CİRİT Çay Üreticileriyle Buluştu

Valimiz Sayın Kemal CİRİT Arhavi İlçesi, Derecik Köyü çiftçilerinden Yüksel TORUNOĞLU 'na ait çay bahçesini ziyaret ederek incelemelerde bulundu. Üçüncü sürgün dönemi çay toplaması hakkında yetiştiricilerden bilgi alan Valimiz çiftçi kadınlarla birlikte çay topladı

> 3 'te

HİJYEN EĞİTİMİ SERTİFİKA TÖRENİ

İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İl Halk Sağlığı Müdürlüğü teknik elemanları tarafından 'Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği' kapsamında verilen hijyen eğitimleri sonucunda eğitimi başarı ile tamamlayan katılımcılar için Artvin ASO Öğretmenevinde sertifika dağıtım töreni düzenlendi.

> 8 'de

EKMEK KATKISIZ OLUYOR

Tarlardan sofraya gıda güvenilirliğini kendine görev edinen Bakanlığımız "Güvenilir Gıda Sağlıklı Yaşam" sloganı ile de halkımızın güvenilir gıdalar tüketerek sağlıklı bir yaşam sürmesi için çalışmaktadır.

Toprağa tohumun ekiminden itibaren başlayan kontrol ve denetimlerimiz elde edilen ürünün hasat, işlenmesi

ve paketlenmesi ile son tüketiciye sunulma noktasında aralıksız devam etmektedir.

Bakanlığımız tarafından 2013/9 numaralı tebliğ ile yayımlanan ve 01/07/2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren "Türk Gıda Kodeksi Buğday Unu Tebliği" ile lif, protein, vitamin, mineral yönünden daha zengin, besleyici ve sağlıklı ekmekler üretilecek.

Ekmek; Türk Gıda Kodeksi Buğday Unu Tebliğinin yürürlüğe girmesi ile 17 adet katkı maddesinden arınmış, kepek ve tahıl oranı yükseltilmiş, tuzu azaltılmış halde satışa sunulacak.

40 ADET DAMIZLIK KOÇ DAĞITIMI YAPILDI

Hayvancılığı Geliştirme Projesi kapsamında, İl Müdürlüğümüzce 40 adet Hemşin ırkı damızlık koç satın alınarak, 40 yetiştiriciye birer adet olmak üzere damızlık koç dağıtımı yapıldı.

İlimizde 2010 yılından beri uygulanan ve bu yıl 4. 'sü gerçekleştirilen damızlık koç dağıtımı, İl Müdürlüğü personellerinin ve yetiştiricilerimizin katılımı ile gerçekleştirildi.

İl Müdürümüz Sayın İshak HACIKAMILOĞLU 'nun yapmış olduğu açıklamada; Artvin ekonomisinde önemli bir yere sahip olan hayvancılığı geliştirmek için çalışmaların devam ettiğini belirterek, koyunculukta verim ve kalitenin artırılması

için, sürüde kan tazeleme denilen damızlık yenilenmesinin önemini vurgulayarak, kaliteli damızlıkların mutlaka sürüde tutulup yaşlı ve vasıfsız hayvanların sürüden uzaklaştırılması gerektiğini belirtti."

Koçların bakımı ve beslemesiyle alakalı olarak çiftçilere bilgi veren Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdür Vekili Mikail KAYA yetiştiricilerimize bereketli bir yıl dileyerek kura çekimini gerçekleştirdi.

8. Etap Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında 2013 Yılı içerisinde 158 Yatırımcımız ile Hibe Sözleşmesi imzalanmış olup 142 Yatırımcımız Makine Ekipman Satın Alma İşlemlerini tamamlamışlardır.

Tamamlanan Projeler ile ilimizde 620.000,00 TL'lik yatırım sağlanmış olup Bakanlığımız tarafından çiftçilerimize 310.000,00 TL hibe verilecektir.

İlimizde 2013 yılında Makine Ekipman dağılımının büyük çoğunluğunu El Traktörü ve Motorlu Tırpan oluşturmaktadır. Bunların yanında Balya Makinesi, Arıcılık Makine Ekipmanı, Çayır Biçme Makinesi, Süt Sağım Ünitesi, Sap Toplamalı Saman Makinesi, Pülverizatör ve Toprak Frezesi de yer almaktadır.

İmtiyaz Sahibi :

Artvin Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Adına

İshak HACIKAMILOĞLU
İl Müdürü

Genel Yayın Koordinatörü

Hakan KESKİN
İl Müdür Yardımcısı V.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Volkan İSKENDER
KTV Şube Müdür V.

Hukuk Danışmanı

Demet AKKOÇ BEKMEZCİ
Avukat

Grafik - Dizgi

Zeki ERGENE - Emrah AYDIN
Vet. Hekim Zir. Mühendisi

Fotograf

Murat GÖKDEMİR
Zir. Mühendisi

Yayın Kurulu

Fatih DÜZCAN - BÜBS Şube Müdür V.
Mikail KAYA - HSYŞÜ Şube Müdür V.
Volkan İSKENDER - KTV Şube Müdür V.
Tuncay YILMAZ - KKÖ Şube Müdürü
Alaeddin ZEREN - GY Şube Müdürü
Kamil ORUÇ - TAAD Şube Müdür V.
Murat GÖKDEMİR - Ziraat Mühendisi
Kenan TURAN - Sosyolog

Baskı

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı
İvedik Cd. Bankacılar Sk. No:10, PK.14
06170 - Yenimahalle - ANKARA

Adres

Orta Mahalle, Şükrü Kanatlı Sokak,
No:32 Merkez/ ARTVİN

Tel : 0 (466) 212 14 05
Fax : 0 (466) 212 27 05

Ek Bina Tel : 0 (466) 212 10 37

Valimiz Sayın Kemal CİRİT Çay Üreticileriyle Buluştu

Sayfa 1'in devamı

Valimiz Sayın Kemal CİRİT;

“ Türkiye çay ekim alanının yaklaşık % 9 'u Artvin 'de bunurken, çay üretiminin ise % 10 'u ilimizde yapıyor.

Yaklaşık 20.000 çiftçi çay tarımı ile uğraşiyor, üretilen yaş çayın satışından 165.000.000 TL gelir sağlanıyor.

Devletimiz ilimizde çay tarımı ile uğraşan çiftçilerimize 25.000.000 TL destek veriyor.

İlimizde bulunan çay fabrikalarında 2.000 civarında personel istihdam ediliyor, çay tarımı ilimiz ekonomisine 500.000.000 TL 'lik bir katkı sağlıyor. ”

Sayın Valimiz burada yaptığı değerlendirmenin ardından “Bu destek Artvin halkına helali hoş olsun bizi her alanda gururlandırıyorlar. Sadece çiftçilik alanında değil vatanına milletine devletine bağlı insanlar çokta sıcaksınız sağ olun teşekkür ediyorum ben buradaki ev sahipliği yapan herkese teşekkür ediyorum.” dedi.

Derecik köyünde bulunan çay alım merkezinde de incelemelerde bulunan sayın valimiz burada yetkililerden bilgi aldı. İncelemelerini Arhavi İlçesinde bulunan ÇAYKUR'a ait çay fabrikasında sürdüren Sayın Valimiz Kemal CİRİT burada fabrikanın çay üretim ünitelerinin tamamını gezerek çayın üretimi hakkında fabrika müdürü

Fahrettin KARAŞAH'tan bilgi aldı.

Valimiz Sayın Kemal CİRİT 'in inceleme gezisine Arhavi Kaymakamı Muhammed ÖNDER, Arhavi Belediye Başkan V. Remzi GÜZEL, Artvin İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür V. Hakan KESKİN, İl Genel Meclis üyeleri Hakkı AYTOLON, Erkan ÖZYAZICI, Arhavi İlçe Emniyet Müdürü Mustafa PEKER, Arhavi ÇAYKUR Fabrikası İşletme Müdürü Fahrettin KARAŞAH Derecik Köy Muhtarı Hüseyin CAĞ ile Derecik köyü ve çevre köylerden gelen muhtarlarında aralarında bulunduğu vatandaşlar katıldı.

Organik Arıcılık Toplantısı Düzenlendi

Sayfa 1'in devamı

DSİ Bölge Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleşen toplantının açılış konuşmaları, Artvin İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü İshak HACIKAMİLOĞLU ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü İyi Tarım Uygulamaları ve Organik tarım Daire Başkanı Vildan KARAARSLAN tarafından yapılmıştır.

Bakanlığın Organik Tarım Faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan sunumun ardından, Artvin'de Organik Tarım Faaliyetleri, Organik Tarımda Devlet Destekleri, Organik Tarımda Kontrol ve Sertifikasyon ve Organik Arıcılık konularında sunumlar yapılmıştır. Toplantı üreticilerin görüş ve önerilerinin de alındığı değerlendirme oturumu ile sona ermiştir.

İLİMİZDE TARIMSAL DANIŞMANLIK İVME KAZANDI

Tarımsal yayım ve danışmanlık sisteminin çoğulcu, etkin ve verimli bir yapıya kavuşmasını sağlamak üzere, tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların 2013-2014 sezonu için sözleşme imzaladıkları danışmanlara yönelik hizmet içi eğitim İl Müdürlüğümüz ana hizmet binası toplantı salonunda gerçekleştirildi.

İl Müdürümüz Sayın İshak HACIKAMİLOĞLU, Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü Nesimi ERARSLAN, İl Müdürlüğümüz teknik personeli ile ilimizdeki Tarım Danışmanlarının katılımıyla gerçekleştirilen eğitimde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri mevzuatı, uygulamalar esnasında kullanacakları dökümanlar ve teknik bilgiler verildi.

13 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda, İl Müdürümüz Sayın İshak HACIKAMİLOĞLU tarım danışmanları ve teknik

personellerin sorunlarını dinleyerek danışmanlara yapacakları işin ilimiz açısından ne kadar önemli olduğunu vurgulayarak alanda yapacakları çiftçi toplantısı, demonstrasyon ve tarla günleri gibi yayım faaliyetlerinde gerek yerel kaynaklı gerekse genel bütçe kaynaklı maddi destek yapabileceklerini açıkladı.

İl Müdürümüz Sayın İshak HACIKAMİLOĞLU tarımsal yayım ve danışmanlık sınav uygulama esasları gereği sertifikaların 3 yılda vize ettirilmesi için gerekli olan hizmetiçi eğitim seminerine katılan danışmanlara katılım sertifikası da verileceğini belirtti.

Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü Nesimi ERARSLAN ve Ziraat Mühendisi Murat GÖKDEMİR hazırladıkları tarımsal danışmanlık hizmetleri uygulama esasları hakkındaki sunumu yaparak tarım danışmanlarını bilgilendirdi.

FINDIK DESTEĞİ PARALARI ÖDENİYOR

Bakanlığımızın Fındık Stratejisi kapsamında; Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olan üreticilere 2009-2011 yılları arasında 3 yıl boyunca dekara 150 TL. ödenen Fındık Alan Bazlı Gelir desteği 2012-2014 yılları arasında da devam edecektir.

30 Ocak 2013 tarih ve 28544 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren " Fındık Üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Üreticilere Telafi Edici Ödeme Yapılmasına Dair Karar "da Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği için 3 yıl boyunca

2012 yılı ürünü için 150 TL.
2013 yılı ürünü için 160 TL.
2014 yılı ürünü için 170 TL.

olarak ödenmesi yapılmaktadır.

24 Şubat 2011 tarih ve 27856 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan " Fındık Alanlarının Tespitine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar " ile ilimizde fındık üretimine izin verilen Arhavi, Borçka, Hopa ve Murgul

ilçelerinde; 12 Şubat 2013 tarih ve 28557 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan " Fındık Üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Üreticilere Telafi Edici Ödeme Yapılmasına Dair Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2013/4) gereği; 2012 yılı ürünü için Çiftçi Kayıt Sistemi ve Fındık Kayıt Sistemine kayıtlı üreticilerin Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği başvuruları 30 Nisan tarihine kadar kabul edildi.

Başvuru süresinin bitiminin ardından askıya çıkarılan ve askı işlemleri sonrası kesinleşen çiftçi listesine göre 2012 yılı ürünü için ilimizde Arhavi, Borçka, Hopa ve Murgul ilçelerinde toplam 8.767 üreticiye 74.844,570 dekar alanda 11.226.685,50 TL. Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği ödemesi yapılmıştır.

2013 yılı ürünü için üreticilerimizin 31 Aralık 2013 tarihine kadar Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği başvuruları kabul edilecektir. Çiftçilerimizin başvuru süresini geçirmemeleri ve mağdur olmaması için bir an önce müracaatlarını yapmaları gerekmektedir.

"Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği" başvuruları 31 Aralık 2013 tarihine kadar devam edecektir.

BORÇKA BARAJI'NDA KAÇAK AVCIĞA GEÇİT YOK

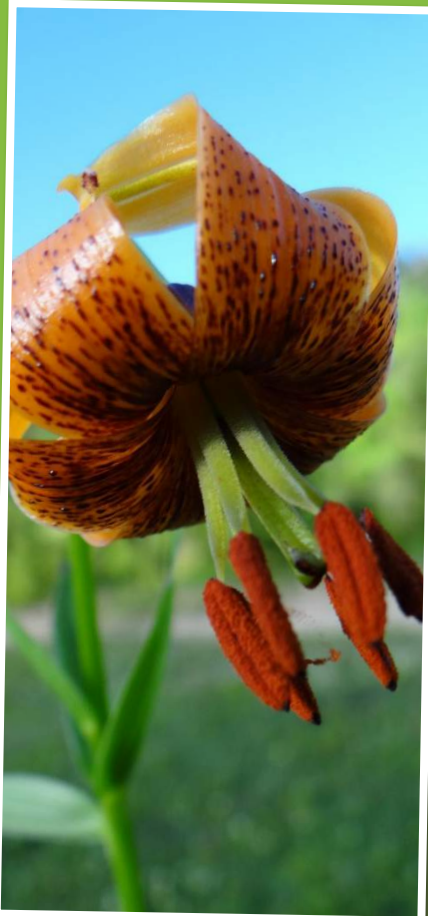

İlimiz sınırları içerisinde bulunan Borçka Baraj Gölü Su Ürünleri üretimine açılmış olup hali hazırda kurulmuş olan üç tesis aktif olarak faaliyet göstermektedir. Planlanan on beş tesis için de çalışmalar devam etmekte olup Baraj Gölü Su Ürünleri avcılığına kapatılmıştır. İl Müdürlüğümüz Teknik Personelince sazangillerde dönem yasağı olan 1 Nisan- 1 Temmuz tarihleri arasında denetimler yoğunlaştırılmaktadır. İl Müdürlüğümüze ulaşan ihbarlarda Baraj Gölü'nde uzatma ağlar ile balık avlandığı bildirilmiştir. AFAD teknesi ile Baraj Gölü değişik zamanlarda taranarak göl yüzeyine serilmiş kullanımı yasak olan misina ağlar tespit edilmiştir. Tespit edilen ağlar Teknik Personellerce sudan çıkarılarak imha edilmek üzere İl Müdürlüğüne getirilmiştir.

İhbarların hızlı olması ağların gölde durma süresini kısalttığından yeterince avcılık olmamış, ağda bulunan balıklar tekrar göle salınmıştır. Ağlardan ölü olarak çıkan balıklar alınarak imha edilmiştir. Gölden alınarak imha edilen ağların sahibi ve göle kim tarafından yerleştirildiği tespit edilememiş olup cezai işlem uygulanamamıştır.

Borçka Baraj Gölü ticari amaçlı avcılığa kapalı olup, 3/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ hükümlerine uygun (zaman, tür, adet, boy) sportif avcılık yapılabilmektedir. Amatör avcılıkta elde edilen Su Ürünlerinin satışı yasaktır. Amatör avcılıkta ihlaller 273 TL İdari para cezası ile cezalandırılmakta olup ticari faaliyet tespit edilirse ceza 923 TL olarak uygulanacaktır.

Artvin İli Doğal Bitkileri Kitap Projesi Değerlendirme Toplantısı Yapıldı

Artvin Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ortaklığında Artvin Çoruh Üniversitesi'nce hazırlanan "Artvin'in Bitkisel Tür Çeşitliliğinin Tespiti ve Doğal Bitkileri Kitabının Hazırlanması" projesi T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğüne desteklendi. Söz konusu proje 2013-2015 yılları arasında 24 ay süreyle yürütülecek olup proje destek miktarı 170.000 TL'dir.

Bu proje; 27 Nisan 2012 tarihin'de Artvin ilinde gerçekleştirilen "Artvin İlinin Tarımsal Gelişimi İçin Öncelikli Proje Konuları 2. Çalıştay" kararları doğrultusunda, sayın İl Müdürü İshak HACIKAMİLOĞLU'nun konuya verdiği önem ve girişimci yaklaşımları neticesinde, desteklenmesi amacıyla Ziraat Bankası Genel Müdürlüğüne sunulmak üzere, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Orman Botaniği Anabilim Dalı başkanı Doç. Dr. Özgür EMİNAĞAOĞLU tarafından hazırlanmıştır. Projede Arş. Gör. Güven AKSU ve Uzm. Hayal AKYILDIRIM BEĞEN yardımcı araştırmacı olarak görev almıştır.

Proje kapsamında; Artvin ili ve ilçelerinde bitkisel tür çeşitliliğinin tespiti, fotoğraflanması ve Kitap haline dönüştürülmesi amaçlanmıştır.

Araziden toplanarak isimlendirilen bitki

örnekleri tekniğine uygun olarak herbaryum materyali haline getirilerek, kurulmakta olan Artvin Çoruh Üniversitesi Herbaryumu'nda koruma altına alınmaktadır. Proje kapsamında hâlihazırda yaklaşık 16.000 civarında bitki örneği toplanmıştır. Bitkileri isimlendirme işlemi devam etmektedir.

Proje ile endemik ve endemik olmayan nadir bitkilerin yayılış alanlarının tespit edilmesi oldukça önemli sonuçlar ortaya çıkaracaktır. Milli Park ve Tabiat Koruma Alanlarında yayılış göstermeyen ve bu alanlar dışında varlığı tespit edilen endemik türlerin koruma altına alınması içinde gerekli girişimlerde bulunulabilecektir.

Yukarıda da bahsedildiği üzere Biyoçeşitlilik açısından oldukça önemli bir zenginliğe sahip olan Artvin ilinin doğal bitkilerinin tanıtıldığı bir kitap mevcut değildir. Bu proje sayesinde elde edilen bulgular, basımı planlanan kitap ve yer verilecek bilgiler bu konu çerçevesinde çalışmalarını yürüten üniversiteler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları açısından ciddi bir kaynak teşkil edecektir. Diğer iller ve benzer çalışmalar dikkate alındığında; bir ildeki bitkilerin tümünün değerlendirildiği ve kitap haline dönüştürüldüğü ilk proje niteliğindedir.

Sayın Bakanımız Artvin'de

Sayfa 1'in devamı

limizin çiftçilerinin ve tarım sektörünün sorunları, talepleri, ilimizin sahip olduğu dinamiklerin ekonomiye nasıl kazandırılacağı, tarımsal altyapı ve potansiyelinin nasıl değerlendirileceği gibi konular katılımcıların soru, görüş, öneri ve katkılarına Bakanımız Eker tarafından cevaplar verilerek gündeme getirilen görüş, öneri ve katkıların Bakanlığımız ilgili birimleri tarafından değerlendirileceğini uygulanabilecek olanları için strateji ve eylem planları oluşturularak Bakanlığımız ilgili birimleri

tarafından uygulanacağını belirtti.

Ayrıca Sayın Bakanımız EKER, 17 Ağustos 2013' de Camili' de düzenlenen "14. Macahel Kafkas Arı ve Bal Festivaline" katıldı.

Gökyüzüne komşu Artvin'in Macahel bölgesinin Türkiye'nin bitki çeşitliliğinde, zenginliğinde ayrı bir payı ve önemi olduğunu vurgulayan Eker, "Sadece Artvin'de bin 864 bitki türü var. Bitki tür çeşitliliği bakımından Türkiye'nin üçüncü önemli merkezi konumunda. Macahel'de gölgesinde oturduğumuz ağacın,

seyrettiğimiz bitkilerin her biri hazine değerinde ve büyük öneme sahip. Bu önemi bilmemiz lazım. Burada iki milli park ve üç tabiat koruma alanı var." ifadelerini kullandı.

Bakanımız Eker, Türkiye'nin arıcılık alanında 6.3 milyon kovanla kovan sayısı bakımından dünyanın üçüncü büyük ülkesi olduğuna dikkati çekerek, şöyle devam etti: "Türkiye, bal üretiminde de Çin'den sonra dünyanın ikinci büyük ülkesi. Bundan daha fazla istifade etmek gerekiyor." dedi.

Toplantıda bir konuşma yapan Bakanımız Eker, "Bakanlık olarak bugün Tarım Bakanlığını Artvin'e taşıdık. Bugün Artvin'de bu toplantıdan önce bakanlığımızın bütün birimlerinin temsilcilerinin katıldığı bir toplantı yapıldı. Toplantıda konuyla ilgili bütün sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri yer aldı. Davet edilen kuruluş temsilcileri 40 civarında hususu ve öneriyi dile getirdiler. Bunların hepsini biz kaydettik. Amacımız burada doğrudan işin merkezinde tarım sektöründe dile getirilen hususları değerlendirmeye almaktır." dedi.

Kentte tarım ve hayvancılık sektörüyle ilgili bakanlık olarak yaptıkları çalışmalara değinen Eker, şöyle devam etti: "Artvin ilimizde 2012 yılı sonu itibarıyla Çiftçi Kayıt Sistemi'ne dahil 13 bin 600 kişi var. Burada yaklaşık 22 bin hektarda çiftçi kayıt sistemine dahil arazi bulunuyor. Yine yaklaşık olarak 70 bin ton tarla bitkisi üretimi ile 150 bin ton meyve üretimi gerçekleştiriliyor. Bunların yanı sıra 23 bin ton'un üzerinde sebze üretimi var. Mısır, patates ve bazı alanlarda çay ve fındık ile sebze türleri de yer alıyor. Büyükbaş hayvan sayısına baktığımızda özellikle yüksek verimli saf ırklarda çok ciddi bir gelişme var. Bu alanda yüzde 77'lik bir artış var. Yani 2003 yılında 6 bin civarında olan bu rakam şu anda 16 bin 700 civarında. Bu önemli bir gösterge çünkü yüksek verimli ırklarda durumumuz nedir? Bu onu gösteriyor."

Artvin'e yapılan tarımsal destekler hakkında; Bakanımız Eker, 2013 yılının ilk 7,5 ayında kentte 13 bin çiftçiye 41 milyon lira karşılıksız hibe desteği verildiğini vurgulayarak, "Bu destek geri istenmeyen, çiftçiye ürettiği ürün karşılığında verilen tarım desteği. Geçen sene 43 milyon ödeme yapılmıştı. Bu 10 sene öncesinde 3,5 milyon liraydı. Bizim dönemde Artvinli çiftçinin devletten aldığı karşılıksız tarım desteği yaklaşık 287 milyon lira. Bunun hayvancılıkla ilgili kısmına baktığımızda 2003 yılında 34 bin lira hayvancılık desteği alınırken 2013 yılında bu rakam 3.8 milyon lira oldu. Burada arıcılık desteğine baktığımız zaman da 2013 yılında 706 üretici 53 bin 687 kovan için 430 bin lira destek aldı."

"Kafkas arı ırkında koloni başına 40 lira veriliyor" Bölgede Kafkas ana arı ırkının önemli bir potansiyeli bulunduğuna işaret eden Eker, şunları kaydetti: "Kafkas arının yerinde korunmasıyla ilgili bir destek projesi var. 2009 yılında biz Kafkas arı ırkının halk elinde korunmasıyla ilgili bir proje başlattık. Burada iki tane izole bölge bulunuyor. Biri Ardahan Posof diğeri ise Artvin Camili bölgesi. Proje kapsamında öncelikle 20 koloni ve üzeri yetiştiricilerin projede yer alması sağlandı. Bu proje ile birlik olma şartını getirdik ve ödemeleri bu şekilde yapıyoruz. Kafkas arısını yerinde muhafaza eden çiftçi, sahibi olduğu arı kolonisi başına 2013 yılında 40 lira alıyor. Bu rakam daha önceden 25 liraydı. Bu özellikle arı ırkının yerinde korunmasına yönelik alınan tedbirdir."

Artvin'de 2018 yılına kadar yapılacak çalışmalar hakkında Bakanımız Eker, kentte 5 yıl içerisinde bakanlık olarak yapacakları proje ve çalışmalara da değinerek, "Bitkisel üretimle ilgili biz biliyoruz ki bu bölge çok değerli meyve çeşitleri var. Bunların geliştirilmesi yönünde projeler yaparak katkı sağlayacağız. Yeni kapama bahçe tesislerinin kurulmasına öncelik verilecek. Bu kapsamda önümüzdeki 5 yılda 100 bin meyve fidanı ile kapama bahçesi oluşturmayı hedefliyoruz. Bakanlığımızın Karadeniz Araştırma Enstitüsü'nde Artvin'deki ürünlerin genetik muhafazasına yönelik proje yürütüyoruz. Bu çok önemli çünkü eğer bunlar özel koruma altına alınmazsa kaybolur. Dolayısıyla bunların genetik olarak muhafaza edilmesi gerekiyor. Ayrıca hayvancılıkta arıcılığın geliştirilmesi hedeflerimiz içerisinde. Kooperatif ve birlikler desteklenerek kovan başına bal üretiminin artırılması amaçlanıyor."

Sayın Bakanımız Eker, konuşmasının devamında 4 ilçede 30 köylümüşe Köy Tavukçuluğunu Geliştirme Projesi kapsamında kümes ve köy tavukları hibe ederek plot uygulamayı hayata geçirdik. 5 yıl içinde 500 köylümüşe bu uygulamayı yaparak köy tavukçuluğunu geliştirmeyi hedeflemekteyiz. Aynı zamanda Ardanuç ve Şavşat İlçelerimizde süt toplama merkezleri yaparak köylülerimizin sütlerini bu toplama merkezlerinde değerlendireceğiz.

Festivalde bir konuşma yapan Sayın Bakanımız Eker, konuşmasına Gürcüce "hoş geldiniz" diyerek başladı.

Bakanımız Eker, Türkiye'nin, dünyanın en zengin biyoçeşitliliğe sahip topraklarından birinin üzerine kurulu olduğunu ifade ederek, "Dünyadaki endemik bitki türünün büyük bir kısmı Türkiye'de yer alıyor. Bizim

kayıtlarımız sadece Türkiye'de 4 bin civarında endemik bitki türü olduğu yönünde. 10 milyon kilometrekareye sahip, 30'un üzerinde ülkeyi barındıran Avrupa kıtasında sadece 2 bin 400 endemik bitki türü bulunuyor. Bu rakamlarla Türkiye'nin tek başına 4 bin endemik bitki türüne sahip olmasının ne kadar büyük bir zenginlik olduğunu daha iyi ifade etmiş oluruz." diye konuştu.

Özellikle kırsal alanlarda kalkınmanın bunlar üzerine bina edilmesi bizim gayemiz. Buradan yola çıkarak bakanlık olarak içerisinde Artvin, Ardahan ve Kars'ın da olduğu Cumhuriyet tarihinde ilk olan bir projeyi hayata geçirdik. Bu bölgede hiçbir zaman bir kırsal kalkınma projesi uygulanmadı. Biz bakanlık olarak 26.5 milyon dolar kaynak temin ederek, Artvin'in de içinde yer aldığı kırsal kalkınma

projesi başlattık. Proje kapsamında gerek eğitim çalışmaları, gerek örnek bahçe ve tesis oluşturma, gerekse ekonomik yatırımların hibe yoluyla desteklenmesi gibi konular başta olmak üzere çalışma yapıldı. Proje, vatandaşlarımızın gelirini artırarak, göç etmeyip bu cennet gibi topraklarda yaşamalarına katkı sağlamak için yapılan bir çalışmadır." dedi.

İLİMİZ ÇİFTÇİLERİNE MAKİNE DESTEĞİ

8. Etap Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Şavşat İlçesinde Makine Ekipman Satın Alma işlemlerini gerçekleştiren 20 çiftçimize tören ile makineleri teslim edildi.

Şavşat Hükümet Konağı önünde düzenlenen törene, Artvin Valisi Kemal CİRİT, Şavşat Kaymakamı Cemil SARIOĞLU, Şavşat Belediye Başkanı Naci KÖROĞLU, İl Emniyet Müdür Yardımcısı Mesut ADIBELLİ, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü İshak HACIKAMILOĞLU, İl Genel Meclisi Başkanı Hasan TEMİZ, bazı daire amirleri, tarım aletleri alacak hak sahipleri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Artvin Valisi Sayın Kemal CİRİT, törende yaptığı konuşmada, Artvin'in engebeli zor bir coğrafyaya sahip olduğunu belirterek, Şavşat ilçesinin tarım ve hayvancılığa en verimli ilçelerin başında geldiğini söyledi.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü Sayın İshak HACIKAMILOĞLU, bakanlığın çiftçilerin yaşam seviyelerini yükseltmeye yönelik önemli projelerle destekler verdiğini söyledi.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında yapılan çalışmanın sonucunda il genelinde 2013 yılı içerisinde toplam 142 adet tarım, süt sağım ile arıcılık makineleri dağıtıldığını belirten HACIKAMILOĞLU, "Projemiz ile çiftçilerimizin ihtiyaç duyduğu tarım aletinin yarısını hibe olarak çiftçilerimize vermekteyiz. Tam 9 yıldır bu uygulamayı sürdürmektedir. İlimizde 7 milyon lirası tamamen hibe desteği ile 1005 çiftçimizi makine sahibi yapmıştır diyerek sözlerine son verdi.

Protokol konuşmalarının tamamlanmasından sonra Şavşat Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencileri tarafından Halk Oyunları gösterisi yapılarak Makine Dağıtım törenine geçilmiştir. Sayın Valimiz Kemal CİRİT tek tek makinelerin teslimini gerçekleştirmiş olup aynı zamanda Makine sahipleri ile sohbet etme fırsatı da bulmuştur. Makine ve Ekipman dağıtımının gerçekleştirilmesinin ardından tören sona ermiştir.

GIDA DENETİMLERİNDE GÖZ AÇTIRILMIYOR

Bakanlığımızca; 5996 sayılı Kanun gereği, gıda zincirinin tüm aşamalarında tüketici sağlığının korunması ve güvenli gıda arzının sağlanmasına ve Ülkemizde üretilen ve satışa sunulan gıda maddelerinin güvenilirliğine yönelik denetimler il bazında hazırlanan aylık denetim programları ile ürün ve riskler bazında hazırlanan yıllık denetim programları çerçevesinde yürütülmektedir.

Halkımızın huzurlu ve sağlıklı bir yaşam geçirmesi için; İl Müdürlüğü olarak tatlı ve pastacılık ürünleri, şekerleme, gıda satış ve toplu tüketim yerleri ile ekmek ve pide üretimi yapan üretim yerlerinin denetlenmesi planlanmış olup il merkezi ve ilçelerde gıda denetimlerine devam etmektedir.

Yapılan denetimlerde Gıda İşletmelerine 5996 sayılı Kanun gereği yasal sorumlulukları hatırlatılmıştır. Teknik ve hijyen şartları hakkında işletmelere bilgi verilerek uyarılmıştır.

HIJYEN EĞİTİMİ SERTİFİKA TÖRENİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Sayfa 1'in devamı

"Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği" kapsamında Hijyen Eğitimi verilen Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulların kantin çalışanlarına Valimiz Sayın Kemal CİRİT'in katıldığı törenle sertifikaları verildi.

Törene Artvin Valimiz Sayın Kemal CİRİT, Vali Yardımcısı Sayın Hasan ONGU, İl Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Ömer KARIŞIT, İl Gıda, Tarım Hayvancılık Müdürümüz Sayın İshak HACIKAMILOĞLU, İl Millî Eğitim Müdürü Sayın Mustafa YANMAZ, İl Halk Sağlığı Müdürü Sayın

Uzm. Dr. Hakan HACISALİHOĞLU, İl Emniyet Müdürü Sayın, Hüseyin SALMANER ile çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının Müdürleri ve davetliler katıldı.

Yıl içerisinde yapılan eğitimlerde; Ardanuç, Şavşat ve Merkez 87 kişi, Murgul ile Borçka'da 17 kişi, Arhavi ile Hopa'da 32 kişi ve Yusufeli ilçesinde 16 kişi olmak üzere Toplam da 152 Kantin ve yemekhanelerde çalışan personele Hijyen Belgesini almaya hak kazanmış olup Yapılan törene katılan Merkezde çalışan 67 katılımcıya sertifikaları dağıtılmıştır.

ŞAP HASTALIĞI (DABAK)

Mikail KAYA
HSYS Şube Müdürü

Halk arasında DABAK olarak bilinen Şap hastalığı sığır, manda, koyun, keçi ve domuzlar ile yabani çift tırnaklı hayvanlarda görülen Viral bir hastalıktır. Hasta hayvanlarla yakın temasta bulunulması ve temizliğe dikkat edilmemesi durumunda insanlara da bulaşabilmektedir. Hastalık hayvanlarda ayakta, memelerde, ağızda, dilde ve damakta veziküller (içi sıvı dolu kesecikler) ile baş gösteren, sonra veziküllerin patlaması ile yaraya dönüşen seyir takip eder. Açılan yaraların kontamine olması ile miks enfeksiyon halini alır. Genç hayvanlarda ise kalp yetmezliği nedeniyle ani ölümlere neden olabilir. Hastalığa yakalanan hayvanlarda süt verimi, et verimi ve iş verimi düşer. Meme dokusundaki arızalar memelerin süttan kesilmesine ve dolayısıyla hayvanın damızlık değerini yitirmesine neden olur. Gebe hayvanlarda yüksek ateşe bağlı yavru atma, genç hayvanlarda gelişme geriliği ve ölüm görülür. Büyük ekonomik kayıplara neden olan hastalık, çok hızlı ve akla gelebilecek her vasıta ile yayılabilmektedir. Ölüm oranı (mortalite) %2-5 arası değişir. Ölüm genellikle genç hayvanlarda görülür. Bazı salgınlarda bu oran %50'ye kadar çıkabilir.

Dünyada çok ciddi bir hastalık olarak önemini sürdüren şap hastalığı, virüsler tarafından meydana getirilen, oldukça bulaşıcı ve hızla yayılan bir hastalıktır. Hastalık hem ekonomik boyutuyla, hem de hayvan sağlığını global olarak etkilemesi nedeniyle çok sayıda ülkenin gündemini oluşturmaktadır.

Şap virusunun Tip A, TipO, TipC, SAT 1, SAT 2, SAT 3 ve Asia 1 olmak üzere 7 adet farklı serotipi ve her serotipin alt serotipleri ve varyantları vardır. Virüsün bu kadar çeşitlilik arz etmesi hastalıkla mücadeleyi de zorlaştırmaktadır.

Bulaşma ve Yayılma:

Hastalık, hasta hayvanların, solunum yolu, salya, burun akıntısı, gözyaşı, süt, semen, idrar ve dışkıları ile etrafa bulaşır ve rüzgarında etkisi ile hızlı bir şekilde yayılır. Bir anda ortalama 10 km. çapındaki alanı etkileyebilir.

Genel olarak bulaşma üç şekilde olur

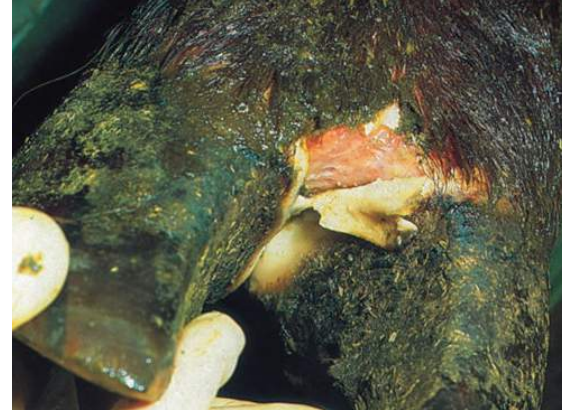
1. Direk temas

2. Hava yolu ile bulaşma

3. İndirek bulaşma (İnsan, Hastalığın doğal konakçısı olmayan hayvan, Hastalıklı malzemeler, Et, Süt v.b.)

Hastalık yüksek ateş, depresyon, solunum güçlüğü, ağız ve ayakta veziküllerin görülmesiyle karakterizedir. Sağımdaki hayvanlarda belirgin olarak süt veriminde düşme görülür.

Dil üzerinde, damakta ve dudaklarda içi saman rengi sıvı ile dolu veziküller görülür. Hayvanlarda salya akması tipiktir. Veziküller birkaç saat sonra açılır ve açık kırmızı renkli ülserler (yaralar) oluşur. Genellikle ayakta yaralar kontamine olur ve sekonder enfeksiyonlar şekillenir.

Teşhis:

Klinik bulgulara göre teşhis yapılabilir. Kesin teşhis ve tip tayini için laboratuara marazi madde gönderilir.

Korunma, Kontrol Tedavi:

Hastalığın kesin tedavisi yoktur. Yapılan tedaviler sekonder (ikincil) enfeksiyonlar içindir. Açılan yaralar temiz tutulursa 15 güne kadar kendiliğinden bir iyileşme sağlanmaktadır.

Hastalıkla mücadelede bulaşmayı önlemek için, korunma ve kontrol tedbirleri büyük önem arz etmektedir. Bunun için alınacak tedbirler;

1. Hastalık çıkmadan önce alınacak tedbirler:

- * Sığır ve koyun gibi duyarlı hayvanlar periyodik olarak mutlaka aşılanmalıdır.
- * Yeni alınan hayvanlara şap aşısının yapıp yapılmadığına dikkat edilmelidir.
- * Yeni alınan hayvanlar hemen sürüye katılmayıp, 20 gün ayrı bir yede karantinada tutulmalıdır.

* Pazarda satılacak veya başka bir yere nakil edilecek hayvanlara en az 15-20 gün önceden şap aşısı yapılmalıdır,

* Ahırların girişlerinde dezenfektanlı havuzlar bulundurulmalı ve hayvanlar girip çıkarken bu havuzlardan geçmeli,

* Ahırlara hayvan bakıcılarından başkalarının girmesine müsaade edilmemeli, enfekte çiftliklere ziyaret yapılmamalıdır.

* Hayvan bakıcılarının özel elbise ve ayakkabı ile ahıra girmeleri sağlanmalı, bakıcılar diğer ahırlardan uzak tutulmalıdır.

* Sağımdan önce ellerin ve sağımda kullanılacak malzemelerin temizliğine dikkat edilmelidir.

* Şüpheli vakalarda İl/İlçe Müdürlüklerine haber verilmeli ve Veteriner Hekim'den bilgi alınmalıdır.

2. Hastalık çıktıktan sonra alınacak önlemler:

- * Hastalıktan şüpheli hayvanlar derhal ayrı bir yere alınmalı,
- * Ahırlara giriş çıkışlar yasaklanmalı, ilgililere haber verilmeli,
- * Ahıra veya çiftliğe izinsiz kimsenin sokulmaması,
- * Araçların çiftliğe girişi engellenmeli,
- * Yem, saman, altlık gibi malzemelerin giriş çıkışına izin verilmemeli,
- * Hasta hayvandan bulaşan yataklık ve otlar yakılmalı,
- * Hasta hayvanlara ait sütler süt satıcılarına verilmemeli,
- * Satıcılar çiftliğe sokulmamalı,
- * Hastalık sönüşüne kadar hayvan alım ve satımı yapılmamalı,
- * Ahırlar birden fazla ise, her biri için ayrı bakıcı bulundurulmalı, şayet mümkün değil ise bakıcılarının çizme ve elbiseleri her ahırda değiştirilmeli,
- * Çevre ahır ve çiftlikler ziyaret edilmemeli, yabancılara çiftliğe girmeleri engellenmeli,
- * Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanlarla temas edenlerin, bu hayvanlara ait eşya, malzeme ve naklinde kullanılan vasıtaların dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.

Hastalığın Ekonomiye Verdiği Zarar:

Şap hastalığı aile ekonomisine ve dolayısıyla ülke ekonomisine büyük kayıplar vermektedir. Bu kayıplar kısaca, hayvanlarda et kaybı, süt kaybı, yavru kaybı, tedavi masraflarına harcanan para kaybı ve dış ticarete getirilen kısıtlamalara bağlı kayıplar olarak sıralanabilir.

MEYVE AĞAÇLARINDA BUDAMA

Emrah AYDIN
Ziraat Mühendisi

Budama, ağaca iyi bir şekil vermek, gelişme ve verime etki etmek, kaliteyi iyileştirmek ve çeşitli nedenlerle zarar gören yerleri onarmak amacı ile yapılan işlemdir.

Meyve ağaçlarında budama, genelde kış dinlenme döneminde havaların çok soğuk olmadığı zamanlarda yapılır. Kışın çok soğuk geçmediği bölgelerde sonbaharda, ağaçlar yapraklarını döktükten itibaren budamaya başlanır. Kış sonunda ağaçlar uyanıncaya kadar devam edilebilir.

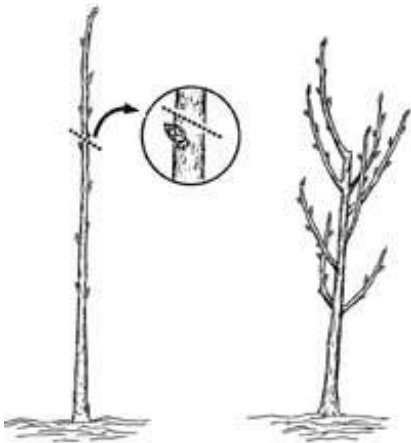
Kışları çok soğuk geçen bölgelerde ise budama yerlerinin soğuktan zarar görmemeleri için budamayı soğuklar geçtikten sonra; fakat ağaçlar uyanmadan önce yapmalıdır.

Meyve ağaçları kış ayları dışında yaz başlangıcında da, kış aylarındaki kadar sert olmamak şartıyla budanabilir. Bu dönemde yapılan budama, genç ağaçlarda şekil vermek için yapılır.

Budamanın Şekilleri :

1. Şekil Budaması :

Meyve ağaçlarında, meyve fidanı dikildikten sonra normal verime yatıncaya kadar yapılan budama, ağaca şekil vermek içindir.

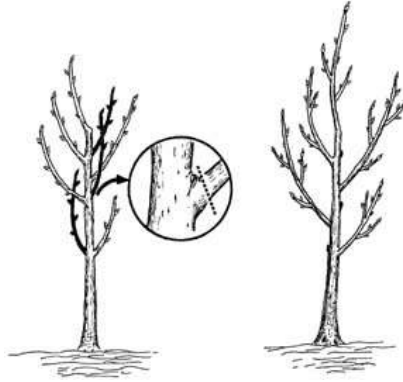
Meyve ağaçlarına şekil verilirken, seçilen ana dalların gelişme güçlerinin aynı olması dengeli bir tacın oluşması için önemlidir. Dikimden sonraki yılda istenen yönde ve sayıda dal oluşmamışsa, fidan sert kesilerek yeni dalların meydana gelmesi sağlanır. İlk yıllarda birbirinden farklı gelişme gücünde olan dalların, iyi budama ile birkaç yıl içinde aynı kuvvette gelişmelerini sağlamak mümkündür.

Ana dalların uçları alınırken en uçta bırakılan dal veya göz mutlaka tacın dışına doğru bakmalıdır. Ayrıca ana dal üzerinde bırakılan her kademedeki tali dallar bütün ana dallarda aynı yönde ve aynı yükseklikte olmalıdır. Dal kesimlerin-

de tırnak bırakmamalıdır. Başka bir ifade ile kesimler ya bir gözün hemen üzerinden veya o dal üzerindeki bir yan dalın koltuğundan dal veya gözün ters yönüne doğru hafif eğimli olarak yapılmalıdır.

2. Verim Budaması :

Meyve ağacı normal verime yatıktan sonra yapılan budamaya verim budaması denir. Dal kesimlerine öncelikle kuru, yaralanmış ve hastalıklı dallarla ana dallardan çıkmış obur dallardan başlanmalıdır. Ana ve tali dalların budanmasına dal uçlarından başlanır ve geriye kesim uygulanarak bu dalların gereğinden fazla uzaması engellenir.

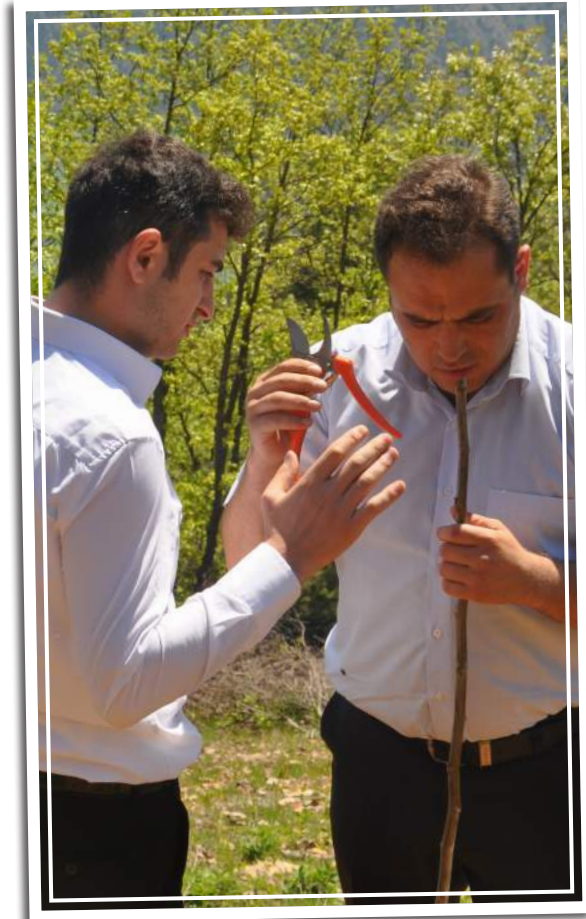
Bir yıllık uzun bir dalın ucu kesilmeden bırakılırsa, üzerinde meydana gelen fazla sayıdaki meyve, dalın kırılmasına neden olabilir. Ayrıca böyle dallar yeterli uzunlukta yeni sürgün veremezler. Bir dalın hem meyve vermesi ve hem de yeni sürgün oluşturması o dalın ortalama üçte birini kesmekle sağlanabilir. Daha fazla kesim meyvenin az olmasına, fakat sürgünlerin kuvvetli gelişmesine, az kesim ise meyvenin çok olmasına ve sürgünlerin zayıf gelişmesine neden olur. Ortalama 30 cm'den kısa olan meyve dallarında genellikle uç alma işlemi yapılmamalıdır.

3. Gençleştirme Budaması:

Meyve ağaçları yaşlandıkça genellikle verimi fazlaşır ve sürgün gelişmesi zayıflar. Bu tür bir gelişmenin uzun süre devam etmesi, zamanla verimin de azalmasına neden olur. Yaşlı ağaçlarda diğer bakım tedbirleri yanında, ağaçta yapılacak kalın dal kesimleri yani gençleştirme budaması da ağacın verimini ve sürgün gelişmesini dengeler. Bazı meyve türleri çok kalın dal keserek ağacı gençleştirmeye karşı zamk çıkarma, kuruma gibi olumsuz tepki gösterirler. Bu gruba giren erik, kiraz, vişne, kayısı, şeftali ve badem gibi meyve türlerinde gençleştirme budaması, daha genç ve ince dalları keserek yapılmalıdır. Elma, armut, zeytin, ayva ve turunçgiller gibi meyve türlerinde gençleştirme budaması başarıyla uygulanır.

Budamanın Amaçları :

- Ağaçlara istenilen şekli vermek.
- Şekli oluşturulmuş ve verime yatmış ağaçlarda verilmemiş şekli muhafaza etmek.
- Ağaçlarda meyve verimi ile sürgün oluşumunu dengelemek.
- Dal çıkarma ile meyve seyreltmesi yapmak.
- İyi bir taçlandırma ile ağacın iç kısımlarının da ışıklandırma ve havalandırmasını sağlayarak bu kısımlardan da meyve almak.
- Dal kırılma ve sarkmalarını azaltmak.

Budama Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar

- 1- Kuvvetli gelişen ağaçlarda veya dallarda az kesim yapılmalı, zayıf gelişenlerde ise fazla kesim yapılmalıdır.
- 2- Dallar, ana dala birleştiği yerden itibaren geniş bir yay yapacak şekilde eğilmelidir.
- 3- Budanan yerlerde tırnak veya budak bırakılmamalıdır.
- 4- Fazla yara açmamak için çok sayıda yan dal kesimi yerine mümkünse bir dal kesimi ile aynı işi görmeye çalışmalıdır. Kesimler fazla meyilli olmamalıdır.

Budama Sonrasında Neler Yapılmalıdır ?

Kesim izi 5 cm'yi geçen yaralara macun sürülmelidir. Budama artıkları da ertesi yılın hastalık taşıyıcıları olduğundan yakılmalıdır. Budama sonunda meyve ağaçlarında kış ilaçlamalarının da yapılması zorunludur.

ARILARDA SONBAHAR BAKIMI VE KIŞLATMA

Mikail KAYA
HSYS Şube Müdürü

Arıcılıkta sonbahar bakımı, arıların kışı en az kayıpla atlattırması ve bahara güçlü çıkması açısından büyük önem arz etmektedir. Teknik arıcılıkta sonbahar dönemi bakımı ve kışlatma gelecek yılın başlangıcı demektir. Bu nedenle gelecek sezonun başarısı ve verimliliği büyük ölçüde sonbahar dönemi bakımına ve kışlatmaya bağlıdır.

Bu durum göz önünde bulundurularak koloniler, bal hasadından sonra, tek tek kontrol edilmeli, aşağıdaki konularda çalışma yapılmalıdır.

1-Ana Arı Kontrolü:

Koloniler bal hasadından sonra ana arı yönünden kontrol edilmeli ve ana arısı olmayan kolonilere ana arı vermek, yaşlanmış, yıpranmış, vasıfsız ve verimsiz ana arıları değiştirerek, kolonilerde, kışa girmeden genç işçi arı sayısını ve nüfusunu artırmak ve kışa güçlü bir şekilde girmeyi sağlamak.

Zira verimli ve karlı bir arıcılık için, sabit arıcılar 2 yılda bir, gezginci arıcılar ise her yıl ana arıyı değiştirmeli ve geçeltirmelidir.

2-Beslenme :

Kolonilerin genç popülasyon kazanması için 1/2 lik (1 kısım su, 2 kısım şeker) koyu şurup ile sonbahar teşvik şuruplaması mutlaka yapılmalıdır. Arılar bu şurubun bir kısmını da depolayarak kış ve ilkbahar için gerekli bal stokunu yapmış olurlar.

Ayrıca arıların kış mevsimini sağlıklı bir şekilde geçirebilmeleri için yeterli miktar ve kalitede bal, polen bulunmalıdır. Bırakılacak bal, hem kışın arıların yemesi, hem de erken ilkbaharda çiçekler açıp nektar oluşuncaya kadar yavru beslenmesinde kullanılır. Arılar kış salkımı oluşturduklarında bal tüketimi cüzi miktardadır. Esas bal tüketimi kış sonunda yavru besleme döneminde artar. 10 çerçevesi arıda kışa girerken en az 18-20 kg. bal bırakılmalıdır.

Koloniler kışa girerken ve kıştan çıkarırken bal stokları yeterli değilse o zaman katı yem (kek) ile beslenmelidir.

Kek Yapımı:

1 kısım bal 35- 40 dereceye kadar ısıtılarak 3 kısım pudra şekeri ile iyice karıştırılır. Elde edilen karışım 1 kg. lık poşetlere yerleştirilip, poşetin alt kısmı kesilerek arılı çerçeveler üzerine yerleştirilir.

Kek hazırlamada polen açığı bulunan bölge ve dönemlerde bu açığın kapatılması için süt tozu, bira mayası karıştırılarak arıların protein ve vitamin ihtiyaçları karşılanabilir.

Polenin yeterince bulunduğu bölge ve dönemlerde bu uygulamaya gerek yoktur. Kek hazırlama ve uygulamada dikkat edilecek önemli husus, kekin kovan içi ısısında eriyerek arıların üzerine akmayacak katılıkla ve arılar tarafından tüketilebilecek yumuşaklıkta olmasıdır.

3-Yağmacılık:

Yağmacılık; arılıktaki zayıf arıların balalarının, başka arılar tarafından çalınmasıdır. Yağmacılığı önlemek için;

- * Yağma eğilimi olmayan arı ırkı ile çalışılmalıdır.
- * Arılıktaki zayıf ve güçsüz kovan bulundurulmamalıdır.
- * Arıların hepsine birden yemleme yapılmalıdır.
- * Ana arı genç olmalıdır.
- * Kontroller sırasında kovan uzun süre açık bırakılmamalıdır.
- * Kovanlar birbirine çok yakın konulmamalıdır.
- * Uçuş delikleri mevsime göre daraltılmalıdır.
- * Kuvvetli kovan ile zayıf kovanlar yer değiştirilmelidir.
- * Besleme sırasında etrafa şurup dökülmemeli, yağmacılığa sebep olacak hareketlerden kaçınılmalıdır.
- * Yağmaya uğrayan kovanın üstüne yağmur yağmış gibi su püskürtülmelidir.
- * Yön değiştirmeli veya önüne yapraklı çalı gibi maddeler konulmalıdır.
- * Terebentin gibi kokulu bir madde uçuş deliği önüne sürülmelidir.
- * Taarruz edenle, taarruza uğrayan kovayı tespit etmek için arıların üzerine pudra şekeri dökülmeli ve takip edilmelidir.
- * Yağmaya uğrayan arılı kovanları arılıktan uzaklaştırılmalıdır.

4-Zayıf ve Güçsüz Koloniler:

Nüfusu az, zayıf ve güçsüz koloniler birinin anası alınarak birleştirilmeli, boş çerçeveler alınarak bölme tahtası ile kovan içi da-

raltılmalı ve arı sıklaştırılmalıdır. Uçuş delikleri daraltılmalı, çatlak ve delikler izole edilmelidir.

5-Hastalıklarla Mücadele:

Diğer önemli bir sonbahar işi de hastalık ve parazitlere karşı ilaçlı mücadele yapmaktır. Bal hasadından sonra yavrunun en az olduğu dönemde mutlaka varroa mücadelesi yapılmalıdır. Ayrıca diğer hastalıklar yönünden de kontrol edilerek gerekli tedbirler alınmalıdır.

İlaçlı mücadele yaparken kesinlikle rastgele ilaç kullanılmamalı, Bakanlığımızdan ruhsatlı ilaçlar kullanılmalıdır.

Zira ruhsatsız ve rastgele ilaç kullanımı insan sağlığına zararlı kalıntı oluşmakta, ayrıca ihracatımızı da olumsuz yönde etkilemektedir.

6-Kışlatma:

- * Arıların kışı geçireceği arılık, kuzeyi kapalı, güneyi açık, mümkünse üstü kapalı yer olmalıdır.
- * Açık arılıklarda ise rüzgar almayan, su tutmayan yerler seçilmeli.
- * Kovanlar hafif öne eğik şekilde bırakılmalıdır.
- * Kovanlar mutlaka bir sehpa üzerinde yerden yükseltilmeli, böylece nemden ve sudan korunmalıdır.
- * Arıların salkımı bozmasına neden olabilecek gürültü, sarsıntı ve sestən uzak yerlerde konaklatılmaları sağlanmalıdır.
- Kışı fazla soğuk geçen yerlerde kolonilerin etrafı hasır, çuval vs. gibi soğuktan koruyucu maddelerle sarılmalıdır.
- Gezginci arıcılar Arıcılık Yönetmeliği ve Valilik Genel Emrine uygun hareket etmeli ve İl/İlçe Müdürlüklerinden Konaklama Belgesi almalıdır.

TARIM TAKVİMİ

EKİM - KASIM - ARALIK

EKİM

SEBZECİLİK

- Çeşitli sebzelerin hasadı ambalajı, pazara sevki ve değerlendirilmeleri yapılır.

MEYVECİLİK

- Güzlük dikimler için fidan çukurları açılır.
- Fidanların sökümü, katlanmaları ve bazı bölgelerde dikimleri yapılır. Dikimle birlikte gübre kullanmak gerekir.
- Gelecek yıl faaliyete geçecek olan haşerelerin yumurta ve krizalitlerini yok etmek amacıyla gerekli mücadele yapılır.
- Meyveler ambalajlanarak muhafaza edilir ve çeşitli yollarla değerlendirilir. Zeytinin hasadı başlar.

HAYVANCILIK

- Hayvanların ahırlarda havalandırma, temizlik, dezenfeksiyon ve badanalama devam eder. Onarımları yapılır.
- Hayvanların yemlemelerine çeşitli yemler üzerinden devam edilir. Ve yeşil yemlerin sağmal ineklere verilmesine çalışılır.
- Bazı otlu meralarda otlatma devam eder. Bazı bölgelerde yem bitkileri hasadı yapılır. Silaj işleri yürütülür.
- Hayvan hastalıklarına karşı koruyucu tedbirler alınır, mücadele yapılır.

ARICILIK

- Kovanlar soğuk bölgelerde kışlık yerlerine nakledilir. Kış dinlenmesine bırakılmadan temizlenir, içindeki yabancı maddeler atılır.
- Arılarda görülebilecek hastalıklara karşı mücadele yapılır.
- Bal hasadı bu ay bitirilir. Ambalajlanarak piyasaya sevk edilir.

KASIM

SEBZECİLİK

- Seralarda kıvrıkcık dikimi tamamlanır.
- Mücadele işlemlerine kışlık sebzelerle devam edilir.
- Son turfanda sebzeler hasat edilerek ambalajlanır, muhafaza edilir ve değerlendirilir.

MEYVECİLİK

- Bazı bölgelerde fidan çukurları açılmasına devam edilir.
- Fidan dikiminin tam zamanıdır. Aşılı fidanlar tercih edilmelidir.
- Zeytinlerde hasat devam eder. Ambalajlanır ve pazara sevk edilir.
- Yaprak dökümünden sonra sert çekirdekli meyvelerde budamaya başlanır.

HAYVANCILIK

- Ahır ve ağıllarda onarım ve bakım yapılır.
- Hayvanlar çeşitli yemlerle beslenirler. Bazı yerlerde meralarda otlatma yapılabilir.
- Bazı ılık bölgelerde yem bitkilerinin son hasatları yapılır.
- Hayvan hastalıkları ile mücadeleye devam edilir.

ARICILIK

- Arılar yeteri besin bırakılmış kovanlarda kış uykusuna batabilir.
- Hasad edilmiş ballar piyasaya sevk edilir.

ARALIK

SEBZECİLİK

- Seralarda kıvrıkcık hasadına başlanır.
- Seralarda sulama, muhafaza ve çeşitli bakım işleri yapılır.
- Kışlık sebzelerin hasadı, ambalajı, pazara sevki ve değerlendirilmeleri yapılır.

MEYVECİLİK

- Uygun havalarda sert çekirdekli meyvelerin budanması yapılabilir.
- Üşümelere engel olmak için ağaç dipleri höyük şeklinde toprakla doldurulur.
- Zeytin hasadı yapılır, ambalajlanarak pazara sevk edilir ve değerlendirilir.

HAYVANCILIK

- Ahır ve ağıllarda bakım işlerine devam edilir.
- Çeşitli yemlerle hayvanlar ahırlarda beslenir. Ilık bölgelerde hayvanlar meraya çıkarılabilir. Ahırlarda silaj yemleri kullanılmaya başlanır. Pancar küspeleri özellikle süt ineklerinin beslenmesinde kullanılır. Gebe hayvanlara özel yemleme uygulanır.
- Erken doğumlar için gerekli hazırlıklar yapılır.
- Çeşitli hayvan hastalık ve ahır zararlıları ile mücadele edilir.

ARICILIK

- Arılar kovanlarda kış dinlenmesine terk edilir.

